

dosarul nr. 3ra-790/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Daria Sușchevici)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Anatolie Minciuna, Victoria Sîrbu, Viorica Mihaila)

ÎNCHEIERE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orășenesc Codru împotriva Primăriei orașului Codru, intervenienți accesorii Angela Moraru, Viorel Chicu și Dorina Chicu cu privire la contestarea actului administrativ și constatarea nulității planului geometric,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, prin care s-a respins apelul declarat de Consiliul orășenesc Codru și a fost menținută hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea depusă de Consiliul orășenesc Codru a fost respinsă,

constată:

La 23 mai 2014, Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Codru, intervenienți accesorii Angela Moraru, Viorel Chicu și Dorina Chicu cu privire la contestarea actului administrativ și constatarea nulității planului geometric (vol. I, f.d.3-5).

În motivarea acțiunii a menționat că, în cadrul examinării litigiilor civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Moraru împotriva Consiliului și Primăriei or. Codru cu privire la obligarea emiterii actului administrativ, Consiliul orășenesc Codru a aflat despre existența planului geometric cu numărul cadastral XXXXX elaborat dnei Angela Moraru la 17 mai 2011.

Reclamanta a relevat că, planul geometric contestat este lovit de nulitate absolută, deoarece a fost emis cu grave abateri de la procedura stabilită de lege și ca consecință poate genera efecte negative asupra intereselor Consiliului, în calitate de proprietar al patrimoniului APL or. Codru.

Consiliul orășenesc Codru a invocat că, în speță, planul geometric a fost întocmit contrar dispozițiilor pct. 2 și pct. 3 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin Ordinul nr. 140 din 06 august 2012 a Agenției Relații Funciare și Cadastru, precum și a

prevederilor art. 18 alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile. Or, elaborarea acestuia nu a fost inițiată de proprietarul terenului Consiliul orășenesc Codru, ci de către o terță persoană față de care organul competent nu și-a exprimat acordul și nici nu a emis un act administrativ ce i-ar oferi careva drepturi reale asupra terenului amplasat peXXXXX.

Este evident faptul că, planul geometric contestat a fost elaborat în scopul formării unui bun imobil cu suprafața de 0,742 ha și în scopul privatizării acestuia, însă, Angela Moraru nu poate fi inițiatorul formării bunului imobil amplasat peXXXXX, deoarece nu se încadrează în prevederile art. 3 din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354 din 28 octombrie 2004. Or, conform informației din Registrul de Stat al bunurilor imobile, terenul cu numărul cadastral XXXXX este în proprietatea exclusivă a Administrației Publice Locale a orașului Codru, cu cota parte de 1,0. Totodată, acesta nu a fost și nici nu este grevat cu careva drepturi reale în folosul Angelei Moraru, fapt ce i-ar oferi dreptul de a solicita elaborarea planului geometric și formarea unui eventual bun imobil în conformitate cu acesta.

Astfel, a remarcat că, planul geometric contestat a fost elaborat în lipsa actelor impuse prin lege și fără acordul său la întocmirea și elaborarea acestuia, fiind semnat din partea autorității publice locale de către o persoană neîmputernicită.

Consiliul orășenesc Codru a solicitat admiterea acțiunii și constatarea nulității planului geometric cu numărul cadastralXXXXX, efectuat la cererea Angelei Moraru la 17 mai 2011, cu suprafața de 0,0742 ha.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 44, 48-50 recto-verso) acțiunea depusă de Consiliul orășenesc Codru a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 17 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d. 129, 130-135) apelul declarat de Consiliul orășenesc Codru a fost admis, s-a casat hotărârea din 12 decembrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, și s-a trimis cauza spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, (vol. II, f.d. 111, 119-122), acțiunea depusă de Consiliul orășenesc Codru a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 191, 192-200) apelul declarat de Consiliul orășenesc Codru a fost respins și menținută hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 2, art. 3 și art. 25 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ; art. 2 din Legea cadastrului bunurilor imobile din 25 februarie 1998; pct. 3, pct. 4 lit. e) și pct. 52 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin ordinul nr. 140 din 06 august 2012 a Agenției Relații Funciare și Cadastru; art. 195 art. 216 și art. 217 din Codul civil; art.117 alin. (1), art. 118 alin. (1), art. 121 și art. 130 din Codul de procedură civilă.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, în speță, planul geometric a fost întocmit de societatea comercială „Bonicar Plus” societate cu răspundere limitată la cererea Angelei Moraru și a fost coordonat cu inginerul cadastral și semnată de Primarul orașului Codru. Planul geometric reprezintă un document tehnic care nu a fost întocmit de către o autoritate publică, și respectiv nu reprezintă un act administrativ și nu poate constitui obiect al acțiunii în contenciosul administrativ.

La 27 aprilie 2018, Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea depusă de Consiliul orășenesc Codru (vol. III, f.d. 1-7).

În motivarea recursului a invocat neaplicarea unei legi care trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii, menționând în acest sens că, odată ce au constatat că planul geometric nu constituie un act administrativ, instanțele de fond nu urma să rețină spre examinare litigiul intentat în această procedură și nici nu urmau să fundamenteze hotărârea emisă pe o lege ce guvernează examinarea legalității actelor administrative. Prin urmare, a dedus că o asemenea conduită din partea primei instanțe și a instanței de apel conturează faptul că la examinarea cauzei au fost încălcate normele de drept procedural, prin aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată.

Succesiv, a indicat că planul geometric contestat reprezintă un act juridic, care generează apariția drepturilor și obligațiilor civile ce se caracterizează prin apariția dreptului de a privatiza suprafața de teren indicată în acesta.

La fel, a evocat că, în speță, elaborarea planului geometric nu a fost inițiată de proprietarul terenului, ci de către o terță persoană Angela Moraru, față de care organul competent nu și-a exprimat acordul și nici nu a emis vreun act administrativ ce i-ar oferi careva drepturi reale asupra terenului. Astfel, elaborarea acestuia contrar prevederilor Instrucțiunii Agenției relații funciare și cadastru nr.107 din 27 mai 2003 cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, cât Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, atrage cu titlu sancțiune nulitatea absolută a acestuia.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când i-a fost comunicată Consiliului orășenesc Codru decizia Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

În concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs (vol. III, f.d. 1-7), în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 142-148). Astfel se deduce că cererea de recurs de facto este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de

apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipozele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Consiliul orășenesc Codru a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le

considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Consiliul orășenesc Codru, reprezentat de Vitalie Roșca, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orășenesc Codru împotriva Primăriei orașului Codru, intervenienți accesorii Angela Moraru, Viorel Chicu și Dorina Chicu cu privire la contestarea actului administrativ și constatarea nulității planului geometric.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova